

מרפאת שיניים לקשישים ב"בית שטראוס"

רקע

בתאריך 14.2.07 החלה לפעול בבית "שטראוס" מרפאת שיניים לקשישים (להלן: המרפאה). המרפאה מיועדת לקשישים תושבי תל אביב – יפו. המרפאה מציעה לקשישים שירותי רפואה מונעת, משמרת ומשקמת. השירות אינו כולל ניתוחי חניכיים ושתלים.

ממצאים

1. ועדת התקשרויות עליונה קיימה דיון במזכרו של מנהל האגף בריאות הציבור מיום 30.6.03 בנושא הפעלת שירותי בריאות השן לתלמידים, ואישרה בישיבה מספר 12 מתאריך 8/7/03 החלטה מספר 66 התקשרות עם האגודה לשירותי בריאות הציבור (להלן: "האגודה") להפעלת שירותי בריאות השן בעיר תל אביב – יפו. נחתם חוזה מס' 2003-5-00134 בין העירייה לאגודה בתאריך 9/11/03 (להלן: החוזה המקורי).
2. בתאריך 13/11/06 קיימה ועדת התקשרויות עליונה דיון במזכרו של מנהל האגף לבריאות הציבור מתאריך 7/11/06 בנושא מרפאת שיניים לקשישים, ואישרה בישיבה מספר 76 מתאריך 13/11/06, החלטה מס' 1220, את הרחבת ההתקשרות עם האגודה להפעלת מרפאת שיניים לקשישים בהיקף מוערך של כ- 500 אש"ח בשנה, הכולל את תקורת האגודה בשיעור של 3% מההוצאות. הפעילות השוטפת תמומן מהכנסות שיתקבלו מהמטופלים. הרחבת פעילות האגודה לפעילות מרפאת הקשישים עוגנה בתוספת לחוזה המקורי, מס' חוזה 2006-7-08817 (להלן: תוספת לחוזה) ונחתמה בתאריך 31.12.06. גזבר העירייה מסר לביקורת כי בתקציב העירוני לשנת 2007 לסעיף מרפאת שיניים לקשישים תוקצב סך של 250,000 ש"ח ובשנת 2008 סך של 200,000 ש"ח ובהתאמה לכך תוקצבו ההכנסות למרפאת שיניים לקשישים.
3. ועדת תעריפים מס' 1-2007 מתאריך 15.4.07 קבעה בסעיף 5 בנושא מרפאת "אזרחים ותיקים" כי מרפאת השיניים מיועדת לאזרחים ותיקים תושבי תל אביב – יפו בלבד והגדירה אזרח ותיק גבר מגיל 67 ואישה מגיל 62.

כח אדם

4. האגודה התחייבה להעסיק בכל תקופת החוזה רופא אחראי לבריאות השן (להלן: הרופא האחראי) אשר תפקידו לנהל ולתפעל את שירותי בריאות השן במסגרת האגף לבריאות הציבור. הפעלת השירות אמורה להיעשות בכפוף להנחיות המקצועיות של האגף לבריאות השן במשרד הבריאות והנחיות מנהל האגף לבריאות הציבור בעירייה. מרפאת הקשישים היא בתחום אחריותו של הרופא האחראי לבריאות השן.

א. בתוספת לחוזה נקבע כי היקף כח האדם אשר תעסיק האגודה ישתנה בהתאם לצורך ובהתאם להיקף הכנסות מרפאת הקשישים. כח האדם במרפאה בשנת 2008 מנה 2 רופאי שיניים ושתי סייעות שיניים. המרפאה פועלת בימים א' ד' ה' בשעות שבין 07:30 - 13:30.

ב. לוח החופשות של צוות המרפאה צמוד ללוח החופשות העירוני: ימי מועד, ימי בחירה, ימי עבודה מקוצרים, חופשה מרוכזת. בנוסף מקבל הצוות ימי חופשה כמקובל באגודה. כאשר רופא שיניים אינו מגיע למרפאה ביום התורנות שלו מסיבה כלשהי, המרפאה אינה פועלת באותו יום.

ג. בחוזה המקורי הוגדר "רופא שיניים" כמי שהינו בעל רשיון לעסוק בריפוי שיניים לפי סעיף 2 (1) לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש] תשל"ט 1979. דרישות התפקיד מפורטות בנספח כח אדם המצורף לחוזה ומתייחסות בין היתר לניסיון מקצועי ומומחיות. בתוספת לחוזה לא הוגדר גיל הזכאים לטיפול. לביקורת נמסרו רשיונות הרופאים במרפאת הקשישים: רישיונו של רופא השיניים ד א הינו מתאריך 26.10.83, ורישיונה של רופאת השיניים ו א לעסוק בריפוי שיניים מטעם משרד הבריאות מתאריך 13.12.05.

ד. לגבי סייעות נקבע בנספח כח אדם שצורף לחוזה המקורי כי יתקיימו התנאים הבאים באופן מצטבר:

(1) בוגרת קורס סייעות מוכר ע"י משרד הבריאות.

(2) אישור הנדרש על פי תקנות רופאי השיניים (מרפאות של תאגידים), תשנ"ג 1993.

(3) ניסיון מקצועי של 3 שנים לפחות.

לבקשת הביקורת הומצאו: תעודה של הסייעת ג ו מטעם משרד הבריאות על מקצועות בשירותי הרפואה הכרת מעמד כסייעת שיניים מתאריך 31.1.02 ותעודת סייעת ברפואת שיניים מתאריך 25.6.76 של הסייעת א ו מטעם משרד הבריאות משרד העבודה וההסתדרות המדיצינית הדסה ירושלים.

רישום

5. כאשר קשיש מגיע למרפאה לבדיקה הסייעת רושמת את פרטי המטופל ב"כרטיס מרפא" (טופס עירוני מספר 36 48278 מתאריך 5.2007). הטופס כולל: פרטי המטופל, שאלון רפואי, אישור חתימת המטופל או אפוטרופוס על כך שהוסברה לו חשיבות מסירת מידע מלא ומדויק על מצב בריאותו, רגישותו לתרופות ותגובות להרדמה, וכן אישור בחתימת המטופל ו/או אפוטרופוס על הסכמתו לתוכנית הטיפוליים. לאחר הבדיקה שעלותה 50 ₪ המטופל משלם ונפתח לו תיק. אם תוכנית הטיפולים ועלותה נראות למטופל הוא ממשיך בטיפול.

א. האחריות לרישום פרטי המטופל מתוך תעודת הזהות שלו היא של הסייעת, לעיתים הרישום מבוצע מתוך המסמכים הרפואיים שהמטופל מוסר לרופא או לסייעת.

ב. הביקורת סרקה 72 תיקי מטופלים ומצאה:

(1) רישום של תעודת זהות. על פי הרישומים בתיקים כתובת המטופלים בתל אביב – יפו.

(2) 7 מטופלים לא תאמו לקריטריונים של גיל המטופלים כפי שנקבעו בוועדת התעריפים (ועדת התעריפים כאמור קבעה את גיל המטופלים לגבר 65 ואישה 67). מנהל האגף לבריאות הציבור מסר לביקורת בהתייחסות לממצאים כי: "ועדת התעריפים, כשמה היא, קובעת ומאשרת את התעריפים בלבד. לא ידוע לנו, שבסמכות הועדה לקבוע את גיל המטופלים ו/או להגדיר מיהו קשיש. יש לציין, שבפרויקט השירות הדנטלי לקשישים נזקקים, מטעם המשרד לענייני גמלאים, בשיתוף משרדי הבריאות והרווחה, קהל היעד של הקשישים הינו גבר מעל 65 ואישה מעל גיל 60".

סגן גזבר ומנהלת אגף התקציבים העבירה לביקורת התייחסות לדברי מנהל האגף לבריאות הציבור לפיה: "החלטות ועדת תעריפים המגובשות עם נציגי היחידות הרלבנטיות, מאושרות ע"י ועדת כספים ומועצת העיר, ויש לפעול על פיהן".

(3) 11 מטופלים לא חתמו ב"כרטיס מתרפא" על אישור מסירת מידע רפואי מלא ומדויק לגבי מצבם הבריאותי, רגישות לתרופות ותגובות להרדמה. מנהל האגף לבריאות הציבור מסר לביקורת בהתייחסות לממצאים כי: "עפ"י נוהל בריאות השן מס' 2.1 מתאריך 21.12.05 של אגף בריאות השן במשרד הבריאות, בנושא הנחיות בדבר ניהול רפואי של מרפאות שיניים, אין כל חובה להחתים את המטופל. מבחינתנו - הדבר רצוי אך אין חובה".

גבייה

6. הגבייה מהמטופלים נעשית על ידי קופאית עובדת האגודה. חשבת המינהל לשירותים חברתיים יזמה בדיקה של סדרי הגבייה בבית שטראוס עבור טיפולי אורתודנטיה וטיפולי שיניים לקשישים. הבדיקה נערכה בתאריך 5.5.08 על ידי הממונה על הנהלת חשבונות במינהל שירותים חברתיים, בפגישת עבודה עם פקידת המרפאה, העוסקת כחלק מתפקידה בגביית כספים. הבדיקה העלתה, בין היתר, על פי התרשומת שערכה הממונה על הנהלת חשבונות במינהל שירותים חברתיים כי: "הוצאת קבלה עבור תשלום במרפאת השיניים, התנהלה עד כה בשני תהליכים מקבילים:

א. קבלה ממוחשבת מתוך הקופה הרושמת.

ב. קבלה ידנית לצורך שימוש בהעתקה, למטרות תיוק וכן כקבלה למשלם. כספי הגביה הופקדו בבנק בהתאמה לריכוזים של הקופה הרושמת. היות ועל גבי הקבלות הידניות לא

תועדו מספרי הקבלות של הקופה הרושמת וכן, שום גורם עירוני לא בדק ועקב אחר רצף הקבלות, לא ניתן לבדוק התאמה בין סכומן לבין ההפקדות בבנק. השימוש הכפול בקבלות הינו מיותר.”

”ביטול גביה באמצעות זיכוי בקופה הרושמת, נעשה עד כה ללא מעורבות מנהל המרפאה. לדוח גביה יומי הכולל בחוכו זיכוי, מכל סיבה שהיא, יש לצרף מזכר הסבר, בחתימת מנהל המרפאה.”. בהמשך לפגישת העבודה הוציאה ממונה הנהלת חשבונות הנחיות מתקנות לתהליך הגבייה. ההנחיות נשלחו לרופא האחראי על בריאות השן, לקופאית ולמנהלת חשבונות במינהל לשירותים חברתיים.

בהתייחסותו לטיטת הממצאים מסר מנהל האגף לבריאות הציבור, בין היתר, בהתייחסותו לממצאי הבדיקה שנערכה על ידי מנהל החשבונות הראשית כי:

”א. ... הבדיקה ... העלתה צורך בשיפור (ולא ליקויים) בתהליכי העבודה והגביה. בעקבות כך הוציאה מנהלת חשבונות ראשית (...) הנחיות לשיפור תהליך הגביה (ולא לניהול תקין של הגביה).

ב. תהליך הגביה במרפאה לא חרג מכל נוהל או הנחייה קיימים.

עם זאת, כל הצעה לשיפור המצב הקיים מתקבלת בברכה, וכך גם נעשה בפועל.”

גזבר העירייה מסר לביקורת כי בהמשך לפגישת העבודה הוצאו הנחיות עבודה, והחל ממועד זה מבוצעת בקרה שוטפת על מימוש הנחיות. חשבת המינהל לשירותים חברתיים מסרה לביקורת כי נבחנת כדאיות ביצוע הגבייה על ידי העירייה ונשקלת האפשרות בתוכנית עבודה לשנת 2009 להעביר את הגבייה לאחריות האגודה, מאחר וההכנסות מהמטופלים מועברים לעירייה ומוחזרים מהעירייה לאגודה.

תחזוקה ומלאי

7. הוצאות התחזוקה של המרפאה הם באחריות העירייה. מנהל האגף לבריאות הציבור אמד את עלות התחזוקה והוצאות המשרד בסך של 50,000 ש"ח לשנה. העירייה העמידה את המרפאה ואת הציוד במרפאה להפעלה על ידי האגודה. כל ציוד שרכש בתקופת ההתקשרות על ידי האגודה יועבר לחזקת העירייה בתום ההתקשרות. הרופא האחראי על בריאות השן מסר לביקורת באוגוסט 2008 כי לא נרכש ציוד חדש מתחילת פעילותה של המרפאה.

8. רכישת החומרים על פי התוספת לחוזה היא באחריות האגודה מהכנסות המטופלים. רכישת החומרים נעשית על ידי הסייעת האחראית בעקבות דרישות של הסייעות במרפאה. החומרים והציוד של המרפאה מוחזקים בנפרד מהמחסנים של מרפאת בריאות השן והמרפאה האורתודנטית. רכישות החומרים וניהול המלאי נעשה על ידי הסייעת האחראית בכרססת ידנית. קודם לחוזה עם האגודה נוהלו הרכישות והמלאי באמצעות המערך הלוגיסטי של העירייה. הסייעת

האחראית עורכת ספירת מלאי פעם בשנה, ספירת המלאי אינה מבוקרת על ידי העירייה. הסייעת האחראית מסרה לביקורת כי בשנת 2007 הסתכמו ההוצאות לחומרים עבור מרפאת הקשישים בסך של 44,129 ₪ ובשנת 2008 עד לתאריך 31.8.08 בסך של 7,104 ₪.

9. בחוזה המקורי נדרשה האגודה לפני הפעלת המרפאות להעביר את רשימת החומרים בהם תשתמש לנציג העירייה (מנהל האגף לבריאות הציבור בעירייה) ולקבל את אישורו בכתב. מנהל האגף מסר לביקורת כי לא היה צורך באישורו בכתב מאחר ו"החומרים בהם השתמשו במרפאה, לאחר החתימה על החוזה המקורי, היו זהים לאלה שהיו בשימוש עוד קודם לכן ונרכשו ע"י אותה סייעת ראשית, עובדת עירייה."

מקורות הכנסה מרפאת הקשישים

10. ההכנסות מהטיפולים מבוססים על תעריף משרד הבריאות האגף לבריאות השן.

א. 100% תשלום של המטופל.

ב. סבסוד המטופל ע"י מקור חיצוני:

(1) קרן בוכמן היימן – למימון טיפולי שיניים לקשישים ניצולי שואה, בתאום עם מנהלת תחום זקנה במינהל שרותים חברתיים בעירייה.

(2) משרד לענייני גמלאים – פרויקט ארצי לטיפול שיניים לקשישים נזקקים, משותף למשרד הבריאות ומשרד הרווחה. הסיבסוד בגובה 80%. העובדים הסוציאליים בלשכות הרווחה מפנים קשישים נזקקים למרפאה בצרוף מכתב הפנייה. עד לסך של 3,400 ₪ המרפאה מקבלת החזר עלות הטיפול ממשרד הבריאות. כדי לקבל החזר בגין עלות טיפול מעל 3,400 ₪ יש צורך באישור של משרד הבריאות ומשרד הרווחה. המרפאה בחודשים האחרונים מקבלת מתרפאים בדרך זו. עד היום טופלו 18 מתרפאים שטרם הועבר תשלום עבורם לעירייה ממשרד הבריאות וממנה לאגודה.

(3) קרן ניצולי שואה בישראל – הקרן מוכנה לסבסד 100% עלות הטיפול. הרופא האחראי מנהל מגעים מול הקרן להסדרת אפיק זה.

ועדות

11. בחוזה המקורי נקבעה הקמתן של ועדת היגוי וועד מנהל, הרכב הוועדות ומועדי התכנסות. הביקורת בדקה התכנסות הוועדות משנת 2007 מועד תחילת פעילותה של מרפאת הקשישים. ועדת היגוי בראשות חברת מועצת עיריית ת"א יפו, אמורה להתכנס פעם בשנה, הוועד המנהל בראשות מנהל אגף לבריאות הציבור בעירייה פעמיים בשנה. מנהל האגף לבריאות הציבור מסר לביקורת פרוטוקולים של ישיבות הוועדה. ועדת ההיגוי מונה 7 חברים, התכנסה בתאריך 5.6.07

ובתאריך 1.6.08 ממנה נעדר יו"ר ועד ההורים חבר הוועדה. הוועד המנהל מונה ארבעה חברים, התכנס בתאריך 26.7.07. חשב המינהל לשירותים החברתיים בעירייה, חבר הוועדה, נעדר משיבה זו. בתאריך 7.4.08 נכחו כל חברי הוועדה. מנהל האגף לבריאות הציבור מסר לביקורת כי ישיבה נוספת של הוועד המנהל תתכנס עד סוף שנת 2008.

ערבות בנקאית

12. האגודה אמרה הייתה להמציא לעירייה במועד חתימתה על החוזה, ערבות בנקאית לפי סעיף 21 בחוזה המקורי מתאריך 9/11/03 בנוסח נספח 21.1. מטרת הערבות להבטיח מילוי התחייבויותיה של האגודה על פי החוזה במלואן ובמועדן. הערבות אמורה להיות בתוקף בכל עת בתקופת החוזה. מבירור שערכה הביקורת באגף החשבות עם מרכזת ערבויות וביטוח ועם רכזת התקשרויות עלה כי נספח 21.1 אינו מצוי בתיק החוזה המקורי וכי האגודה לא נדרשה על ידי מנהלת מדור חוזים באגף החשבות להמציא ערבות בנקאית בהתאם לסעיף 21 לחוזה. תוקפו של החוזה המקורי הוארך מספר פעמים עד לתאריך 31.8.08 ללא ערבות בנקאית. מנהל האגף לבריאות הציבור מסר לביקורת כי בהארכת תוקף החוזה לשלוש שנים נוספות (2011) יבוטלו סעיף ונספח ערבות בנקאית שהופיעו בחוזה המקורי, על פי המלצתה של סגן ליועץ המשפטי לעירייה. מנהל האגף לבריאות הציבור מסר לביקורת בהתייחסות לממצאים כי "אין למינהל השירותים החברתיים בכלל ולאגף בריאות הציבור בפרט כל אחריות בעניין המצאת הערבות הבנקאית."

היקף פעילות המרפאה

13. מנהל האגף לבריאות הציבור במזכרו לוועדת התקשרויות מתאריך 27.8.06 בנושא הפעלת מרפאת קשישים ציין כי בתל אביב-יפו למעלה מ-70,000 קשישים הכוללת עולים חדשים, ניצולי שואה, חולים במחלות כרוניות, בודדים וערירים, אשר חלקם או רובם במצוקה כלכלית, המקשה עליהם לצרוך שירותי טיפול שיניים. הכוונה בהקמת המרפאה להגיע אל קשישים נזקקים באמצעות לשכות הרווחה, כמו גם שיתוף פעולה עם מרכזי היום לקשיש ומועדוני הקשישים, על מנת לאפשר מתן שירות לאוכלוסייה רחבה ככל האפשר. היעדים שהציג מנהל האגף לבריאות הציבור במזכרו היו בשנה הראשונה לפעילות המרפאה עד 100 קשישים ובשנה השניה עד 150 קשישים. מנהל האגף לבריאות הציבור מסר לביקורת בהתייחסות לממצאים כי "הפרסום והשיווק של המרפאה נעשה בצורה מוגבלת וזהירה, על מנת למנוע הצפתה בפניות. כיוון שהמרפאה פועלת כמשק סגור, וכל הוצאותיה צריכות להיות מכוסות בהכנסות, השיקול המדריך היה של פיתוח המרפאה בצורה איטית, מדורגת וזהירה, תוך העסקת כח אדם מקצועי של רופאי שיניים וסייעות בהיקף מתאים. המרפאה החלה לפעול בשנה הראשונה פעמיים בשבוע. תוך כשנה הרחבנו את פעילותה ב-50%, לשלושה ימים בשבוע."

14. הרופא האחראי על בריאות השן מסר לביקורת את הנתונים המפורטים בטבלה להלן:

מרפאת שיניים קשישים שנת 2008				מרפאת שיניים קשישים שנת 2007			
סה"כ הכנסה כולל תשלומים מעותדים (לא תורים מזומנים)	מטופלים חדשים	נבדקים חדשים	חודש	סה"כ הכנסה כולל תשלומים מעותדים (לא תורים מזומנים)	מטופלים חדשים	נבדקים חדשים	חודש
13,865	10	18	ינואר	0	0	0	ינואר
24,220	7	9	פברואר	1,340	8	30	פברואר
6,665	11	28	מרץ	30,175	11	36	מרץ
26,840	9	20	אפריל	7,810	6	22	אפריל
22,115	8	17	מאי	16,560	6	31	מאי
13,760	6	15	יוני	10,385	5	16	יוני
23,520	7	15	יולי	4,350	1	14	יולי
		26	אוגוסט	5,295	10	20	אוגוסט
			ספטמבר	8,250	2	13	ספטמבר
			אוקטובר	37,085	15	9	אוקטובר
			נובמבר	13,505	6	11	נובמבר
			דצמבר	17,640	8	11	דצמבר
130,985 ש"ח	58	148	סה"כ	152,395 ש"ח	78	213	סה"כ

נבדק חדש: קשיש שהגיע למרפאה בפעם הראשונה לבדיקה ותוכנית טיפול בשנה קלנדרית.

מטופל חדש: קשיש שהחל בטיפול.

בהתייחסות לממצאים מסר גזבר העירייה לביקורת שעפ"י נתוני הנהלת חשבונות סך הגבייה במרפאת שיניים לקשישים לשנת 2007 הסתכם ב- 132,766 ש"ח ו- 103,154 ש"ח לשנת 2008 (נכון ל- 14.9.08).

ביטוח

15. יועץ ניהול סיכונים בעירייה מסר לביקורת כי עובדי העירייה באגף לבריאות הציבור: רופאים, רופאי שיניים, סיעות שיניים אחיות, מבוטחים בביטוח אחריות מקצועית רפואית. האחריות השילוחית של העירייה בפוליסה הורחבה בגין הפעילות של מרפאות השיניים. ביטוח אחריות מקצועית רפואית של עובדי האגודה הינו באחריות האגודה.

במהלך בדיקת סעיף הביטוח מצאה הביקורת, כי רופאי השיניים באגף לבריאות הציבור, שהם עובדי עירייה, (הביקורת מדגישה כי במרפאת שיניים לקשישים מועסקים עובדי אגודה), מבוטחים במסגרת ביטוח אחריות מקצועית רפואית גם עבור הפרקטיקה הפרטית שלהם, ומת"ש מנכה מתלוש השכר את הדלתה של עלות הפרמיה לעירייה. הדבר נעשה מאחר ותוספת הפרמיה

לפרקטיקה הפרטית כשהיא נרכשת בנפרד ידי רופאי השיניים יקרה יותר. סגן מנהל מת"ש מסר כי הסדר זה מבוצע משנת 2003. סכום הביטוח לרופא הוא 200 דולר. תהליך ההחזר: לאחר שמתקבלת ההנחיה ממינהל השירותים החברתיים ומחשב המינהל הכללי, הכוללת את שמות הרופאים והסכום שיש לנכות לכל אחד מהם, מת"ש מבצע את הניכוי בתלוש השכר בשישה תשלומים. חישוב ההחזר מתבצע לפי שער הדולר ביום קבלת ההנחיה לביצוע. בשנת 2007 לא בוצע ניכוי משכרם של הרופאים שבוטחו. סגן מנהל מת"ש מסר לביקורת כי הניכוי לא בוצע מאחר ולא התקבלה במת"ש הנחיה לביצוע הניכוי. מנהל האגף לבריאות הציבור מסר לביקורת בהתייחסות לממצאים כי במרפאת השיניים לקשישים מועסקים אך ורק עובדי אגודה, כך שכל האמור לגבי עובדי העירייה אינו קשור למרפאה זו. בהתייחסות לטיטות הממצאים מסרו לביקורת מנהל אמ"א ומנהל מת"ש כי:

1" בדיקתנו מול מנהל היחידה לביטוח וניהול סיכונים העלתה:

- 1.1 בביטוח אחריות רפואית לשנת 2007/8 כלל הביטוח 5 רופאים.
- 1.2 מנהל היחידה לביטוח וניהול סיכונים מציין שבשנת 2007 לא ניתנה הנחיה ולא בוצע ניכוי של \$200 משכר הרופאים שבוטחו בביטוח אחריות רפואית וכי לא עלה בידו לאתר פנייה שלו לניכוי חרף היותם מבוטחים כאמור, (בשנת 2008/9 מבוטחים 4 רופאים בלבד).
- 1.3 ניתן לבטח את הרופאים רק על שעות עבודתם העירוניות אך יחד עם זאת קיימים 2 חסרונות בולטים:
  - א. הפוליסה חגביל את שעות העבודה של הרופא ולא תאפשר כל שינוי, גמישות או חריגה מסידור עבודה מוגדר מראש.
  - ב. לא יהא כל חיסכון כספי לעירייה וזאת בהתחשב בעובדה שהחלק הפרטי מנוכה משכרו.
  - ג. הפרמיה לרופא בגין עבודתו הפרטית תעלה לו יותר.

2. מח"ש ואמ"א סבורים:

- 2.1 נכון שהניכוי יבוצע עפ"י הסכמת הרופאים התקפה הקיימת בתיקיהם האישיים (ללא הגבלת זמן).
  - 2.2 האחריות לניכוי היא על יחידת משאבי אנוש במינהל שירותים חברתיים אשר תוודא מדי שנה מול מנהל היחידה לביטוח וניהול סיכונים שהפרמיה שולמה וכי הועברה הנחיית ניכוי שקלית למת"ש לניכוי עלות השתתפותם של הרופאים כפי שנקבעה.
- באחריות מח"ש יהא לדווח למנהלת משאבי אנוש של מינהל שירותים חברתיים על עצם ביצוע הניכוי משכר העובדים.

2.3 הבקרה על התהליך תהא באחריות הגורם המנחה קרי, משאבי אנוש של מינהל שרותים חברתיים

הבקרה תיעשה כמפורט:

חודש לאחר העברת דרישת הביטוח ליחידה לביטוח וניהול סיכונים למת"ש, תודא מנהלת משאבי אנוש של מינהל שרותים חברתיים את בצוע הנכוי וזאת באמצעות הפקת חלושי שכר של אוכלוסיית רופאי השיניים."

לתשומת לב:

התייחסויות המבוקרים ואחרים לטיוטת ממצאי הביקורת בשלב אימות הממצאים, מצורפות לדוח בפרק הנספחים, ומהוות חלק בלתי נפרד מדוח הביקורת. הנספחים להתייחסויות (אם צורפו) שמורים במשרד מבקר העירייה.

נספח א – התייחסות מינהל הכספים מתאריך 24.9.08

נספח ב – התייחסות מינהל שירותים חברתיים – אגף בריאות הציבור מתאריך 6.10.08

נספח ג – התייחסות אגף תקציבים מתאריך 12.10.08

מסקנות

16. הנהלת האגף לבריאות הציבור בחרה לפתח את פעילות מרפאת השיניים לקשישים בעיר תל אביב יפו באופן איטי ומדורג תוך הגבלת הפרסום והשיווק.

א. היקף המבקרים והמטופלים בשנת 2008 (נכון ל- 1.9.08) דומה לזה של שנת 2007.

ב. השירות הניתן כיום הינו בעיקר לאוכלוסייה המגיעה מהאזורים הגובלים עם המרפאה.

ג. הפעילות במרפאת הקשישים מתבצעת במתקן עירוני (עם מכשור וציוד עירוני) כתוצאה מכך השירות לא ניתן בתקופות שהמתקן אינו פועל לרגל חופשות חגים, חופשה מרוכזת וכד'. במצב זה ישנה פגיעה מסוימת בזמינות השירות לקשישים.

ד. לפעילות המרפאה מתלווה הוצאה עירונית לתחזוקה ומשרד בסך 50 אש"ח לשנה בנוסף לתקורה המשולמת לעמותה.

לדעת הביקורת התוצאה מהאמור לעיל הינה ניצול מצומצם של "זמן כסא" המצביע על צורך בהגדלת מספר המטופלים במרפאת הקשישים.

17. הגדרת גיל הזכאים לטיפול במרפאת הקשישים באגף לבריאות הציבור אינה תואמת להחלטת ועדת התעריפים. החלטת ועדת התעריפים מאושרת על ידי ועדת הכספים ומועצת העירייה ולכן יש לפעול לפיה.
18. הפעלת מרפאת שיניים לקשישים עוגנה בתוספת לחוזה "הפעלת שירותי בריאות השן לתלמידים". התוספת לא כללה הגדרה של אוכלוסיית "מקבלי השירותים" כפי שנעשה בחוזה המקורי. תוצאה אפשרית מכך הינה זכאות גיל מטופלים שונה בין ועדת התעריפים לבין האגף לבריאות הציבור.
19. "כרטיס מתרפא" הינו טופס עירוני, אשר על כן, יש להקפיד על מילוי הטופס באופן מלא ואחיד על ידי הרופאים והסייעות.
20. הביקורת נוטה לקבל את עמדת חשבת המינהל לשירותים חברתיים לפיה תהליך הגבייה במתכונתו הנוכחית יוצר סירבול ועומס.
21. ההוצאות בגין רכישת חומרים בשנת 2007 הסתכמו לסך של 44,129 ש"ח. בשנת 2008 (נכון לתאריך 31.8.08) הסתכמה ההוצאה על חומרים לסך של 7,104 ש"ח. הנתונים מצביעים לכאורה על בעייתיות בניהול המלאי.
22. מנהלת מדור חוזים באגף החשבות לא דרשה מהעמותה להמציא ערבות בנקאית בהתאם לחוזה. כתוצאה מכך החוזה חודש והורחב בין השנים 2003 – 2008 מבלי שהומצאה ערבות בנקאית.
23. הגורם האחראי והתהליך לניכוי ביטוח אחריות רפואית משכרם של רופאי שיניים לא היה ברור דיו. כתוצאה מכך לא בוצע ניכוי משכרם של רופאי השיניים בשנת 2007.

המלצות

24. לפעול להגדלת מספר הקשישים המטופלים במרפאת השיניים לקשישים.
25. לבחון במקרים בהם נוצר צורך בתוספת לחוזה מקורי קיומם של היבטים חדשים, שלא היו בחוזה המקורי, ולהדגיש אותם ברמת הפרוט הנדרשת בכל מקרה לגופו.
26. מנהל האגף לבריאות הציבור יתאים את גיל המטופלים במרפאת הקשישים על פי החלטת ועדת התעריפים. שינוי בהחלטה קיימת של ועדת התעריפים, יכול להיעשות לאחר גיבוש השינוי עם ועדת התעריפים ואישור ועדת כספים ומועצת העיר.
27. מנהל האגף לבריאות הציבור ינחה את הרופאים והסייעות למלא את "כרטיס מתרפא" באופן אחיד.
28. לשקול שיטת הגבייה הקיימת. בכל שינוי שייעשה (אם יעשה) יש להדק את הפיקוח והבקרה.

29. להקפיד על רכישת חומרים בהתאם לנדרש ולא ליצור מלאי.
30. מדור חוזים באגף החשבות יודא המצאת בטחונות וערכויות בהתאם לחוזה.
31. באחריות אגף משאבי אנוש ומת"ש לקבוע תהליך בקרה מסודר לניכוי ביטוח אחריות רפואית משכרם של רופאי השיניים באגף לבריאות הציבור.

לתשומת לב:

התייחסויות המבוקרים ואחרים למסקנות והמלצות הביקורת, מצורפות לדוח בפרק הנספחים ומהוות חלק בלתי נפרד מדוח הביקורת. הנספחים להתייחסויות (אם צורפו) שמורים במשרד מבקר העירייה.

- נספח ד – מנהל שירותים חברתיים – אגף בריאות הציבור מתאריך 1.12.08**
- נספח ה – מינהל הכספים מתאריך 4.12.08**
- נספח ו – אגף משאבי אנוש מתאריך 2.12.08**